

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2018-018	Registratiekenmerk:	1218018
Onderwerp:	Rvs+rb Wijziging Reglement van orde van de gemeenteraad		
Korte inhoud:	De externe risicoanalyse integriteit voor kandidaat-wethouders en de procedure daarvoor opnemen in het Reglement van orde van de gemeenteraad.		

Datum voorstel: 19 februari 2018

Fractievoorzittersoverleg

Voorstel

Het Reglement van orde van de gemeenteraad te wijzigen, door vaststelling van ontwerpbesluit 2018-018.

Toelichting:

Inleiding

Het toetsen van de integriteit van (kandidaat) wethouders is primair een verantwoordelijkheid van de raad. Het is immers de raad die de wethouders benoemt. De raad beoordeelt of wordt voldaan aan de uit de wet voortvloeiende vereisten. Hierbij wordt in Nijkerk op dit moment volstaan met het overleggen van een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie en een verklaring omtrent de nevenfuncties. Een commissie uit de raad onderzoekt deze geloofsbrieven.

De minister van Binnenlandse Zaken en de Commissaris van de Koning in Gelderland hebben aanbevelingen gedaan voor de benoemingsprocedure van wethouders. Eén daarvan is om voor kandidaat-wethouders een externe risicoanalyse te laten uitvoeren.

De burgemeester heeft aan de politieke partijen in onze gemeenten en aan de fractievoorzitters aangegeven voornemens te zijn om een dergelijke externe risicoanalyse integriteit te laten uitvoeren ten behoeve van kandidaat-wethouders. Dit vanuit zijn wettelijke taak in het bevorderen van de bestuurlijke integriteit (art. 170 lid 2 Gemeentewet). Vanuit die taak kan hij erop toezien dat deze risicoanalyse zorgvuldig plaatsvindt en dit faciliteren.

In het fractievoorzittersoverleg is gesproken over het proces daarvoor. Op basis hiervan wordt dit voorstel aan uw raad voorgelegd.

Beoogd effect

Dit voorstel heeft als doel het vastleggen van de externe risicoanalyse integriteit voor kandidaat-wethouders en de procedure daarvoor in het Reglement van orde van de gemeenteraad.

Argumenten

1. Goed bestuur is integer bestuur. Elke integriteitskwestie doet afbreuk aan de geloofwaardigheid van het lokale openbaar bestuur. Lokale bestuurders, zoals wethouders, staan vaak midden in de lokale samenleving. Als bestuurder lopen ze daarmee ook risico. Het is goed om deze risico's vooraf te signaleren en door te spreken in plaats van af te wachten totdat zich een integriteitskwestie zich voordoet.
2. Door het vastleggen van de afspraken met betrekking tot de benoemingsprocedure van een wethouder in het Reglement van orde is de procedure geborgd en voor iedereen duidelijk en helder. Dit is ook conform het advies van het ministerie van Binnenlandse Zaken ('Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers').

Kantttekeningen

-

Financiële consequenties

Met het uitvoeren van een integriteitstoets door een extern bureau zijn kosten gemoeid. Deze kosten worden voor 2018 geschat op maximaal € 5000,- ex BTW. Dekking van deze kosten kan in 2018 plaatsvinden vanuit bestaande budgetten. Vanaf de komende begroting zal in de budgetten hiermee ook rekening gehouden worden.

Communicatie

Indien het gewijzigde reglement wordt vastgesteld, wordt deze op de voorgeschreven wijze bekend gemaakt.

Het fractievoorzittersoverleg van Nijkerk,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. Verhoef-Franken

de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBSLUIT

Nummer: 2018-018

De raad van de gemeente Nijkerk;

Gelezen het voorstel van het fractievoorzittersoverleg van 19 februari 2018;

Gelet op het bepaalde in de artikelen 10, 15, 16, 35 lid 1, 36a, 36b, 41b lid 1, 3 en 4, 41c lid 1 en 170 lid 2 van de Gemeentewet;

b e s l u i t vast te stellen het volgende:

Reglement van orde van de gemeenteraad, wijziging februari 2018

Artikel I Wijzigingen

A.

Artikel 3 komt te luiden als volgt:

Artikel 3. Benoeming wethouders

1. Bij elke benoeming van een wethouder stelt de raad een commissie Benoembaarheid wethouders in, die onderzoek verricht naar de benoembaarheid van een of meerdere wethouders.
2. De commissie bestaat uit drie leden van de raad. Bij tussentijdse benoeming van (een) wethouder(s) zal in deze commissie geen raadslid zitting hebben, behorende tot de fractie van waaruit de kandidaat wordt voorgedragen. Bij een compleet nieuwe collegebenoeming wordt deze voorwaarde losgelaten.
3. De commissie verricht haar werkzaamheden in een niet openbare vergadering waarvan geen verslag wordt gelegd.
4. De commissie wordt ondersteund door de griffier.
5. In opdracht van de burgemeester wordt voor de aanvang van iedere ambtstermijn ten behoeve van de wethouder(s) een externe risicoanalyse integriteit uitgevoerd. De burgemeester brengt via een openbare samenvatting van deze risicoanalyse verslag uit aan de raad.
6. De commissie toetst de benoembaarheid van een wethouder aan de hand van de volgende zaken:
 - de onder lid 5 genoemde openbare samenvatting van de risicoanalyse integriteit;
 - de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG);
 - de benoembaarheidsvereisten: artikelen 36a, 10 en 41a Gemeentewet;
 - de onverenigbare functies: artikelen 36a lid 3, 36b en 46 Gemeentewet;
 - de nevenfuncties: artikel 41b Gemeentewet;
 - de verboden handelingen: artikelen 41c en 15 Gemeentewet;
 - de gedragscode voor de wethouders en burgemeester van de gemeente Nijkerk op grond van artikel 41c Gemeentewet.
7. De commissie brengt na haar onderzoek schriftelijk advies uit aan de raad over de benoeming tot wethouder. Indien de commissie niet unaniem is in haar oordeel, wordt hiervan melding gemaakt in het advies.

B.

De toelichting bij artikel 3 komt als volgt te luiden:

Dit artikel geeft invulling aan een leemte in de Gemeentewet. Uit de Kieswet vloeit het geloofsbrievenonderzoek van raadsleden voort. Aangezien de wethouder geen gekozen volksvertegenwoordiger is, is hierover niets in de Kieswet geregeld. De Gemeentewet geeft wel aan welke formele eisen gesteld worden aan een wethouder maar niet op welk moment deze getoetst

worden. De formele eisen voor het wethouderschap zijn grotendeels vergelijkbaar met de vereisten voor het raadslidmaatschap (Gemeentewet artikelen 36a, 36b, 41b en 41c). Het ligt voor de hand om voor het benoemen van wethouders ook een commissie voor het onderzoek naar de geloofsbrieven in te stellen. Dit artikel is ook van toepassing als er geen wethouder van buiten maar uit de raad wordt benoemd, de incompatibiliteiten en nevenfuncties dienen immers opnieuw beoordeeld te worden.

Voorafgaand aan de benoeming van wethouders wordt een externe risicoanalyse integriteit uitgevoerd. De resultaten hiervan spelen zowel een rol vóór de benoeming (preventieve werking), als in de fase van collegevorming en portefeuilleverdeling als tijdens de functie-uitoefening door de wethouder.

De burgemeester heeft een wettelijk taak in het bevorderen van de bestuurlijke integriteit. Vanuit die taak geeft hij opdracht voor de risicoanalyse en ontvangt hij het rapport. De burgemeester stuurt een openbare samenvatting van het rapport en zijn aanbeveling aan de gemeenteraad.

Het proces rondom deze risicoanalyse ziet er als volgt uit:

- De burgemeester geeft opdracht voor de risicoanalyse; hij doet dit op het moment dat coalitievorming voldoende gevorderd is en de kandidaten bekend zijn. Het is aan de onderhandelende partijen om dit moment aan te geven.
- De doorlooptijd van het onderzoek is ongeveer een week.
- De burgemeester ontvangt het complete rapport. Hij kan de uitkomsten indien hij dit noodzakelijk acht bespreken met de kandidaat.
- De burgemeester stelt het gehele rapport vertrouwelijk ter beschikking aan de kandidaat.
- De burgemeester stelt de openbare samenvatting van de kandidaat, alsmede zijn concept-aanbeveling ter beschikking aan de kandidaat.
- De burgemeester stuurt de openbare samenvatting alsmede zijn aanbeveling van de kandidaat die openbaar wordt voorgedragen op een met de kandidaat afgesproken tijdstip naar de gemeenteraad. Deze samenvatting alsmede de aanbeveling wordt toegevoegd bij de stukken voor de Commissie Benoembaarheid wethouders.

Een raadslid dat benoemd wordt tot wethouder mag raadslid blijven totdat de geloofsbrieven van zijn opvolger zijn goedgekeurd (artikel 36b, tweede lid, van de Gemeentewet). In het geval de coalitie in de raad een meerderheid heeft van één stem kan het verstandig zijn eerst als raadslid ontslag te nemen en een nieuw raadslid te benoemen. Het vooraf ontslag nemen als raadslid is een risico. Het kan immers gebeuren dat deze persoon of niet tot wethouder wordt benoemd of dat de geloofsbrieven niet worden goedgekeurd.

Artikel II Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na de bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk van 22 februari 2018,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA